Aan de Heer Voorzitter van de
Ambtelijke Adviescommissie voor de
Integratie.

Betreft: De voeding van het ~~Wederaanpassingsfonds~~ Europese fonds.

Bij de bespreking van dit onderwerp in de Economische Sub-commissie bleek, dat het probleem van de voeding niet los gezien kan worden van de te verwachten omvang van het fonds.

Helaas kunnen hieromtrent weinig concrete voorspellingen gedaan worden. Zelfs niet bij benadering is een schatting mogelijk, omdat de hoogte van het benodigde bedrag afhankelijk is van:

a: het aantal en de aard van de "troubles fondamentaux", hetgeen afhankelijk is o.a. van het tempo van de invoering van de tariefsverlagingen.
b: de wijze, waarop men deze "troubles fondamentaux" bestrijdt; in vele gevallen zal men n.l. een keuze kunnen doen uit uitkeringen van het fonds en het toestaan van "escapes", d.w.z. uitstel van de verplichting tot liberalisatie.

Zou men alle "troubles fondamentaux" reeds aanstonds krachtdadig aangrijpen met behulp van het fonds, dan zouden de benodigde middelen van een zodanige omvang moeten zijn, dat dit de draagkracht van de leden-staten te boven gaat. De maximale hoogte van het fonds is dus in sterke mate gebonden aan de economische draagkracht van de deelnemende landen. De hierboven onder b genoemde keuze zal dus voor een groot deel gebonden zijn aan de beschikbare middelen.

Anderzijds is de sub-commissie van mening, dat, wil het fonds enige reële betekenis hebben, het niet al te klein moet worden opgezet. Ter vergelijking diene, dat de bijdragen aan het K.S.G.-fonds circa $ 60 mln per jaar zullen bedragen; dit betreft slechts één bedrijfstak en het wordt betwijfeld of dit bedrag voldoende is om "escape" te vermijden. Het Europese Wederaanpassingsfonds zal ~~dus een omvang van~~ tenminste enkele honderden millioenen dollars moeten ~~hebben~~. In het vervolg van deze nota zal uitgegaan worden van een bedrag van $ 200 mln., niet als reële raming, maar uitsluitend ter bepaling van de gedachten.

Voor de voeding van het fonds bestaan verschillende mogelijkheden, welke te verdelen zijn in:
a: heffingen door de Gemeenschap zelf
b: bijdragen van de deelnemende regeringen.

Een kleine minderheid van de sub-commissie is van mening, dat het principiëel noodzakelijk is de Gemeenschap de bevoegdheid te geven zelfstandig te heffen (zij beveelt daartoe aan een heffing op de export binnen de Gemeenschap; hierop wordt nader teruggekomen). De overige leden ontkennen niet de juistheid van dit principe, maar een nadere analyse van de verschillende methoden van eigen heffing, leidt tot de conclusie, dat voorlopig de voeding d.m.v. staatsbijdragen de enige voor Nederland acceptabele oplossing biedt.

Het theoretisch uitgangspunt is, dat de heffing diegenen moet treffen, die voordeel trekken uit de vorming van de Tariefgemeenschap; dat zijn niet alleen de exporteurs naar de partnerlanden, maar dat zijn ook de consumenten, die eventueel lagere prijzen gaan betalen, de werknemers in de bedrijfstakken, die een sterke concurrentie positie innemen, de transportondernemingen, en uiteindelijk door verhoogde welvaart de gehele Gemeenschap.

© Collectie Griffiths (Universiteit Leiden) inv.nr. None
http://resources.huygens.knaw.nl/europeseintegratie/doc/G01241

Methode I.

Een ~~algemeen~~ recht tot heffing van belasting door de Gemeenschap is in dit stadium onaanvaardbaar, en wel om de volgende redenen:

a: De belasting zal ongetwijfeld economische en sociale consequenties hebben. Zolang de economische en sociale politiek nog in handen zijn van de nationale regeringen, zal het onmogelijk zijn de consequenties van de Europese belasting daarmee in overeenstemming te brengen, zodat wrijvingen zullen ontstaan.

b: De bestaande ~~afwijkingen~~ in belastingmentaliteit en -techniek noodzaken de Gemeenschap een eigen apparaat op te bouwen. Dit vereist tijd en bovendien zou het in dit stadium - in verhouding tot de inkomsten van de Gemeenschap - te kostbaar zijn.

Methode 2.

Heffing op export naar derde landen is naar het oordeel van de Sub-commissie in strijd met bovengenoemd uitgangspunt. De exporteurs naar derde landen vormen juist één van de weinige categorieën, welke, althans in Nederland, geen of zeer gering voordeel van de Tariefgemeenschap zullen genieten. Integendeel het is zelfs mogelijk, dat onze export naar derde landen schade zal ondervinden, door een stijgend loon- en prijspeil, en door het feit, dat onze import uit derde landen vermoedelijk zal teruglopen. Een heffing op onze export (blijkens de bijlage ca. 2% bij een fonds van $ 200 mln) zou de schade aan onze export slechts vergroten, hetgeen, gezien de zwakte aan sommige onzer exportproducten bepaald ongewenst voorkomt. Ook zou invoering van dit systeem een doorkruising van onze $-export drive betekenen.

Methode 3.

Door een kleine minderheid wordt voorgesteld de heffing op de export naar landen van de Gemeenschap. Er is een belangrijke mate van overeenstemming met bovengenoemd uitgangspunt, in het bijzonder, wanneer als heffingsbasis niet de totale export binnen de Gemeenschap genomen wordt, maar alleen de als gevolg van de Tariefgemeenschap optredende meer-export. Daarom is dit volgens genoemde minderheid de aangewezen methode om het principe van "de eigen heffing van de Gemeenschap" te kunnen verwezenlijken. De overige leden vinden ook deze methode onaanvaardbaar om de volgende redenen:

a: Zij zou leiden tot een onevenredig groot offer van de Benelux (zie bijlage; dit bezwaar geldt overigens, hoewel in mindere mate ook voor methode 2).

b: Het heffingspercentage zou zo hoog moeten zijn (ca 5 1/2% bij heffing op de totale interne export) dat voor een zeer belangrijk deel inbreuk wordt gemaakt op het beginsel van de Tariefgemeenschap. De heffing op de meer-export zou zelfs prohibitief gaan werken.

c: Het is principieel onjuist om dat handelsverkeer, dat men van handelsbelemmeringen wil bevrijden, aan een heffing te gaan onderwerpen.

d: Theoretisch en technisch is het onmogelijk om normale en meer-export te scheiden.

De meerderheid der Sub-commissie is dus van mening, dat het enig aanvaardbare alternatief is de voeding van het fonds door staatsbijdragen. Hiermede benadert men het beste het genoemde theoretische uitgangspunt, terwijl men de Gemeenschap nog niet de zeggenschap geeft over de interne fiscale aangelegenheden der deelnemende landen. Wel is men bereid toepassing van dit systeem als een overgangsmaatregel te zien (b.v. voor 5 jaar); daarna zal dan de Raad van Ministers deze kwestie opnieuw moeten bekijken en het systeem eventueel moeten aanpassen aan de gewijzigde omstandigheden.

Door genoemde minderheid werd tenslotte een combinatie van staatsbijdragen en een geringe heffing op export naar landen van de Gemeenschap voorgesteld. Hiermee zou aan het principe van de eigen belastingheffing voldaan zijn, terwijl het bezwaar hierboven onder methode 3 sub b genoemd zou vervallen. De overige bezwaren blijven dan echter onverminderd bestaan.

Tenslotte rijst bij de staatsbijdragen het probleem van de sleutel ter verdeling van de totale last over de staten. De Sub-commissie meent evenwel, dat dit probleem nog niet op de a.s. Ministersconferentie aan de orde zal komen, en heeft de bestudering ervan aangehouden.

Drs.v.d.G. 7 Mei 1953.

Bijlage.

Tabel I: Nationaal inkomen en uitvoer van 1951 (in mln.$)

	Nat. ink.	Totale export	Export naar de Gemeenschap	Overige export.
B.L.E.U.	5.300	2.633	928	1.705
Duitsland	21.000	3.474	1.028	2.446
Frankrijk	26.000	4.225	656	3.569
Italië	15.000	1.629	347	1.282
Nederland	4.500	1.926	668	1.258
	71.800	13.887	3.627	10.260

Tabel II: De uitvoer der landen als % van hun nationaal inkomen.

	Totale export	Export naar de Gemeenschap	Overige export
B.L.E.U.	49,7	17,5	32,2
Duitsland	16,5	4,9	11,6
Frankrijk	16,3	2,5	13,7
Italië	10,9	2,3	8,5
Nederland	42,8	14,8	28,-

Tabel III: Het nationaal inkomen en de uitvoer der landen als % van het totaal van de Gemeenschap.

	Nat.ink.	Totale export	Export naar de Gemeenschap	Overige export.
B.L.E.U.	7,4	19,-	25,6	16,6
Duitsland	29,2	25,-	28,3	23,8
Frankrijk	36,2	30,4	18,1	34,8
Italië	20,9	11,7	9,6	12,5
Nederland	6,3	13,9	18,4	12,3

Tabel IV.

Een fonds van $ 200 mln. zou een heffing vereisen:

a: 1,44% op de totale export

b: 5,56% op de export naar landen van de Gemeenschap

c: 1,94% op de export naar landen buiten de Gemeenschap.